Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

►**B** **РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 650/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

от 4 юли 2012 година

относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство

(ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 107)

Поправен със:

►**C1** Поправка, ОВ L 344, 14.12.2012 г., стр. 3 (650/2012)

►**C2** Поправка, ОВ L 60, 2.3.2013 г., стр. 140 (650/2012)

▼B

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 650/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 4 юли 2012 година

относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 81, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Съюзът си е поставил за цел да поддържа и развива пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се гарантира свободното движение на хора. За постепенното изграждане на това пространство Съюзът следва да приеме мерки в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси с трансгранични последици, особено когато това е необходимо за правилното функциониране на вътрешния пазар.

(2) Съгласно разпоредбите на член 81, параграф 2, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз тези мерки може да включват мерки, които целят да осигурят съвместимост на правилата, приложими в държавите членки по отношение на стълкновението на закони и на юрисдикции.

(3) На своята среща в Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г. Европейският съвет потвърди принципа за взаимно признаване на съдебни и други решения на органите на съдебната власт като основен стълб в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси и прикани Съвета и Комисията да приемат програма от мерки за прилагане на този принцип.

(4) На 30 ноември 2000 г. беше приета обща програма на Комисията и Съвета, съдържаща мерки за прилагане на принципа на взаимно признаване на решения по граждански и търговски дела ([3]). В тази програма се определят мерки, свързани с хармонизирането на стълкновителни норми, като мерки, улесняващи взаимното признаване на решения, и се предвижда изготвяне на инструмент в областта на завещанията и наследяването.

(5) На заседанието си на 4 и 5 ноември 2004 г. в Брюксел Европейският съвет прие нова програма, озаглавена „Хагска програма: укрепване на свободата, сигурността и правосъдието в Европейския съюз“ ([4]). В тази програма се

([1]) ОВ C 44, 11.2.2011 г., стр. 148.
([2]) Позиция на Европейския парламент от 13 март 2012 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 7 юни 2012 г.
([3]) ОВ C 12, 15.1.2001 г., стр. 1.
([4]) ОВ C 53, 3.3.2005 г., стр. 1.

▼B

подчертава необходимостта от приемане на инструмент в областта на наследяването, уреждащ по-специално въпросите на стълкновението на закони, компетентността, взаимното признаване и изпълнение на решения в областта на наследяването и европейското удостоверение за наследство.

(6) На заседанието си на 10 и 11 декември 2009 г. в Брюксел Европейският съвет прие нова многогодишна програма, озаглавена „Стокхолмска програма — Отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите“ ([1]). В нея Европейският съвет посочва, че взаимното признаване следва да включи и области, които, макар все още необхванати от този принцип, са от основно значение за всекидневния живот, например наследяване и завещания, като се вземат под внимание правните системи на държавите членки, в това число обществения ред (*ordre public*) и националните традиции в тази област.

(7) Правилното функциониране на вътрешния пазар следва да се улесни с отстраняването на пречките пред свободното движение на хора, които днес са изправени пред трудности при упражняване на правата си в областта на наследяването с трансгранични последици. В европейското пространство на правосъдие гражданите трябва да могат да организират предварително въпросите на своето наследство. По ефикасен начин следва да бъдат гарантирани правата на наследниците и заветниците, на други лица, близки на починалия, както и на кредиторите на наследството.

(8) За да бъдат постигнати тези цели, настоящият регламент следва да обедини разпоредбите относно компетентността, приложимото право, признаването или, според случая, приемането, изпълняемостта и изпълнението на съдебни решения, автентични актове и съдебни спогодби и относно създаването на европейско удостоверение за наследство.

(9) Приложното поле на настоящия регламент следва да обхване всички гражданскоправни аспекти на наследяването на имуществото на починало лице, а именно всички форми на прехвърляне на активи, права и задължения в случай на смърт, било то доброволно прехвърляне по силата на разпореждане с имущество в случай на смърт или прехвърляне по силата на наследяване при липса на завещание.

(10) Настоящият регламент не следва да се прилага за въпроси, свързани с приходи, или за административноправни въпроси. Ето защо националното право следва да определя например по какъв начин данъците и други задължения от публичноправен характер се изчисляват и плащат, независимо от това дали се отнася за данъци, дължими от починалия към момента на смъртта му, или за други видове свързани с наследяването данъци, които следва да се платят от наследственото имущество или от бенефициерите. Също така националното право следва да определя дали прехвърлянето на наследствено имущество на бенефициерите съгласно настоящия регламент или вписването на наследствено имущество в регистър може да се облага с данъци.

(11) Настоящият регламент не следва да се прилага за области на гражданското право, различни от наследяването. От съображения за яснота редица въпроси, които биха могли да се

([1]) ОВ C 115, 4.5.2010 г., стр. 1.

▼B

разглеждат като имащи връзка с въпросите на наследяването, следва изрично да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент.

(12) Настоящият регламент съответно не следва да се прилага по отношение на въпроси, свързани с режимите на съпружеска имуществена общност, включително брачните договорености, съществуващи в някои правни системи, доколкото такива договорености не уреждат въпроси на наследяването, както и с режимите на имуществена собственост при отношения, имащи последици, сходни на последиците, произтичащи от брак. Независимо от това при определяне на наследственото имущество на починалия и на съответните дялове на бенефициерите органите, които се занимават с наследяването по силата на настоящия регламент, в зависимост от ситуацията следва да вземат предвид прекратяването на режима на съпружеска имуществена общност или подобен режим на собственост на починалия.

(13) Въпросите, свързани с учредяването на доверителна собственост, управлението и прекратяването ѝ, следва също да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент. Това не следва да се разглежда като изключване на доверителната собственост като цяло. Учредяването на доверителна собственост със завещание или създаването на доверителна собственост по закон при липса на завещание ще се урежда от правото, приложимо към наследяването по силата на настоящия регламент, що се отнася до прехвърлянето на активи и определянето на бенефициери.

(14) Права и имущества възникнали или прехвърлени по различен от наследяване начин, например чрез дарения, също следва да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент. Въпреки това правото, посочено в настоящия регламент като приложимо към наследяването, следва да определя дали дарения или други форми на разпореждания inter vivos, пораждащи вещни права преди смъртта, следва да бъдат възстановени или отчетени за целите на определянето на дяловете на бенефициерите в съответствие с приложимото към наследяването право.

(15) Настоящият регламент следва да даде възможност за създаване или прехвърляне чрез наследяване на право върху недвижима или движима собственост, както е предвидено в приложимото към наследяването право. В него обаче не следва да се засяга ограниченият брой („*numerus clausus*“) вещни права, срещащи се в националното право на някои държави членки. Дадена държава членка не следва да е задължена да признае вещно право, свързано с имущество, намиращо се в тази държава членка, ако въпросното вещно право е непознато в нейната правна система.

(16) Въпреки това, за да могат бенефициерите да се възползват в друга държава членка от правата си, които са възникнали или са им прехвърлени чрез наследяване, в настоящия регламент следва да се предвиди адаптирането на непознато вещно право към най-близкото равностойно вещно право съгласно законодателството на другата държава членка. При такова адаптиране следва да се вземат предвид целите и интересите, преследвани от конкретното вещно право, и свързаните с него последици. С цел определяне на възможно най-близкото равностойно вещно право съгласно националното законодателство може да се потърси връзка с органите или компетентните лица на държавата, чието право е

▼B

приложимо към наследяването, за да се получи допълнителна информация за естеството и последиците от вещното право. За тази цел биха могли да се използват съществуващите мрежи за съдебно сътрудничество по гражданскоправни и търговскоправни въпроси, както и всички останали налични средства за улесняване на разбирането на правото на друга държава.

(17) Адаптирането на непознати вещни права, което е изрично предвидено в настоящия регламент, не следва да изключва други форми на адаптиране в контекста на прилагането на настоящия регламент.

(18) Изискванията за вписване в регистър на право върху недвижима или движима собственост следва да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент. Ето защо следва правото на държавата членка, в която се води регистърът (за недвижимата собственост това е lex rei sitae), да определя правните условия и начина на извършване на вписването, както и органите, например лица водещи поземлени регистри или нотариуси, които отговарят за извършване на проверка на това дали са изпълнени всички изисквания и дали представената или посочената документация е достатъчна или съдържа необходимата информация. По-специално тези органи могат да проверяват дали правото на починалия по отношение на наследственото имущество, посочено в представения за регистрация документ, е право, вписано като такова в регистъра или е доказано по друг начин в съответствие със законодателството на държавата членка, в която се води регистърът. За да се избегне дублирането на документи, органите по регистрацията следва да приемат онези документи, изготвени от компетентните органи в друга държава членка, чието разпространение е предвидено в настоящия регламент. По-специално издаваното съгласно настоящия регламент европейско удостоверение за наследство следва да представлява действителен документ с оглед вписването на наследствено имущество в регистъра на държава членка. Това не следва да изключва възможността органите по регистрацията да поискат от лицето, което подава заявление за регистрация, да представи такава допълнителна информация или такива допълнителни документи, каквито се изискват съгласно законодателството на държавата членка, в която се води регистърът, например информация или документи, свързани с изплащане на приход. Компетентният орган може да посочи на лицето, което подава заявление за регистрация, как може да се предоставят липсващата информация или документи.

(19) Последиците от вписването на дадено право в регистър следва също да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент. Ето защо правото на държавата членка, в която се води регистърът, следва да определя дали вписването има например декларативно или конститутивно действие. По този начин, когато например придобиването на право върху недвижима собственост подлежи на вписване в регистър съгласно правото на държавата членка, в която се води регистърът, с цел да се гарантира действието erga omnes на регистрите или да се защитят правните спогодби, моментът на придобиването следва да се определя от законодателството на тази държава членка.

(20) Настоящият регламент следва да зачита различните системи за уреждане на въпросите, свързани с наследяването, които се прилагат в държавите членки. За целите на настоящия регламент понятието „съд“ следва да бъде разширено, така че да обхваща не само съдилищата в стриктния смисъл на

▼B

думата, които упражняват съдебни функции, но и нотариусите или службите по вписване в някои държави членки, които в определени области на наследяването упражняват съдебни функции като съдилища, както и нотариусите и правните специалисти, които в някои държави членки упражняват съдебни функции по дадено наследство чрез делегиране на правомощия от съда. Всички съдилища, определени в настоящия регламент, следва да бъдат обвързани от правилата относно компетентността, изложени в настоящия регламент. От друга страна, понятието „съд“ не следва да обхваща извънсъдебните органи на държавите членки, които по силата на националното право са оправомощени да се занимават с въпросите на наследяването, като например нотариусите в повечето държави членки, когато те, както е обичайният случай, не упражняват съдебни функции.

(21) С настоящия регламент следва да се даде възможност на всички нотариуси, които имат компетентност в областта на наследяването в държавите членки, да упражняват тази компетентност. Дали нотариусите в дадена държава членка са обвързани от правилата относно компетентността, предвидени в настоящия регламент, следва да зависи от това дали те попадат в рамките на определението за „съд“ за целите на настоящия регламент.

(22) Актове, издавани от нотариуси в областта на наследяването в държавите членки, следва да се разпространяват съгласно настоящия регламент. Когато нотариусите упражняват съдебни функции, те са обвързани от правилата относно компетентността, а решенията, които вземат, следва да се разпространяват в съответствие с разпоредбите за признаването, изпълняемостта и изпълнението на решения. Когато нотариусите не упражняват съдебни функции, те не са обвързани от правилата относно компетентността, а издаваните от тях автентични актове следва да се разпространяват в съответствие с разпоредбите относно автентичните актове.

(23) Като се има предвид нарастващата мобилност на гражданите и за да се гарантира правилното правораздаване в Съюза и да се осигури реален критерий на привързване между наследството и държавата членка, в която се упражнява компетентността, настоящият регламент следва да предвиди като общ критерий на привързване за определяне на компетентността и на приложимото право обичайното местопребиваване на починалия към момента на смъртта. За определяне на обичайното местопребиваване органът, занимаващ се с наследяването, следва да направи цялостна оценка на обстоятелствата от живота на починалия в годините преди смъртта му и в момента на смъртта му, като взема предвид всички фактически елементи от значение за случая, по-специално продължителността и редовността на престоя на починалия в съответната държава, както и условията и причините за този престой. Така определеното обичайно местопребиваване би следвало да показва тясна и стабилна връзка със съответната държава от гледна точка на специфичните цели на настоящия регламент.

(24) В определени случаи може да се окаже сложно да се определи мястото на обичайното местопребиваване на починалия. Подобен случай може по-специално да възникне, когато по професионални или икономически причини починалият е отишъл да живее и работи в чужбина, понякога за дълъг период, но е поддържал тясна и стабилна връзка с държавата си по произход. В такъв случай и в зависимост

▼B

от обстоятелствата може да се смята, че обичайното местопребиваване на починалия продължава да бъде неговата държава по произход, в която са били съсредоточени интересите на неговия семеен и социален живот. Може да възникнат и други сложни случаи, когато починалият е редувал периодите на пребиваване в няколко държави или е пътувал между различни държави, без да се е установил за постоянно в никоя от тях. Ако починалият е гражданин на една от тези държави или по-голямата част от неговите основни активи се намира в една от тези държави, специален критерий при цялостното оценяване на всички фактически обстоятелства може да бъде неговото гражданство или местонахождението на тези активи.

(25) Във връзка с определянето на приложимото към наследяването право, при изключителни обстоятелства — когато например починалият се е преместил в държавата на обичайното си местопребиваване малко преди смъртта си и от всички обстоятелства по случая е видно, че явно е бил потясно свързан с друга държава — компетентният орган може да стигне до заключението, че приложимото към наследяването право следва да бъде не правото на държавата на обичайното местопребиваване на починалия, а правото на държавата, с която починалият явно е бил по-тясно свързан. Въпреки това не следва да се прибягва до тази явно най-тясна връзка като допълнителен критерий на привързване, когато определянето на обичайното местопребиваване на починалия към момента на смъртта се окаже сложно.

(26) Никоя от разпоредбите на настоящия регламент не следва да възпрепятства даден съд да приложи механизмите, предназначени за действия при заобикаляне на закона, като „fraude à la loi“ в контекста на международното частно право.

(27) Нормите на настоящия регламент са предназначени да гарантират, че компетентния по наследяването орган ще прилага в повечето случаи собственото си право. Ето защо в настоящия регламент се предвиждат поредица от механизми, които да се прилагат, когато починалият е избрал като право, уреждащо наследяването му, правото на държава членка, чийто гражданин е бил той.

(28) Един такъв механизъм следва да бъде да се позволи на заинтересованите страни да сключат споразумение за избор на съд в полза на съдилищата на държавата членка на избраното право. В зависимост по-специално от въпроса, обхванат в споразумението за избор на съд, ще се решава за всеки случай поотделно дали споразумението би следвало да бъде сключено между всички заинтересовани страни по наследството или някои от тях биха могли да се споразумеят да отнесат конкретен въпрос към избрания съд в случаите, в които решението на този съд по този въпрос не би засегнало правата на наследяване на другите страни.

(29) Ако производството по наследяване е образувано вследствие на самосезиране на съда, каквато е практиката в някои държави членки, този съд следва да прекрати производството, ако страните се споразумеят да уредят извънсъдебно, по взаимно съгласие, въпросите около наследството в държавата членка на избраното право. Когато производството по наследяване не е образувано вследствие на самосезиране на съда, настоящият регламент не следва да възпрепятства страните да уредят по взаимно съгласие въпросите около наследството по извънсъдебен път, например пред нотариус в държава членка по техен избор,

▼B

когато това е възможно съгласно правото на тази държава членка. Такава следва да е практиката дори ако приложимото към наследяването право не е правото на тази държава членка.

(30) За да се гарантира, че съдилищата на всички държави членки могат, като изхождат от еднакви основания, да правораздават по отношение на наследяването на лица, които не са били обичайно пребиваващи в държава членка към момента на смъртта си, в настоящия регламент следва да се изброят изчерпателно и в йерархичен ред основанията, на които може да се упражнява такава субсидиарна компетентност.

(31) За да се преодолеят по-специално последиците в случаи на отказ от правосъдие, в настоящия регламент следва също да се предвиди forum necessitatis, който да позволява на съд в държава членка, в изключителни случаи, да се произнесе по спор, който има тясна връзка с трета държава. Такъв изключителен случай може да възникне, когато е невъзможно дадено производство да се проведе в съответната трета държава, например поради гражданска война, или когато разумно не би могло да се очаква от ищеца да започне или проведе производство в тази държава. Компетентност, основана на forum necessitatis, би могла обаче да се упражнява само ако спорът има достатъчна връзка с държавата членка на сезирания съд.

(32) За да се улеснят наследниците и заветниците, обичайно пребиваващи в държава членка, различна от тази, в която се урежда или ще се урежда наследяването, с настоящия регламент следва да се позволи на всяко лице, което съгласно приложимото към наследяването право може да направи изявление относно приемането или отказа от наследство, завет или запазена част или изявление за ограничаване на отговорността на съответното лице по отношение на задълженията на наследственото имущество, да направи тези изявления във формата, предвидена в законодателството на държавата членка по обичайното му местопребиваване, пред съдилищата на тази държава членка. Това не следва да изключва такова изявление да може да бъде направено пред други органи в същата държава членка, които са компетентни да получават изявления съгласно националното право. Лицата, които решат да се възползват от възможността да направят изявление в държавата членка по обичайното си местопребиваване, следва сами да уведомят съда или органа, който урежда или ще урежда наследяването, за съществуването на такива изявления в рамките на срока, определен съгласно приложимото към наследяването право.

(33) Лице, което желае да ограничи отговорността си по отношение на задълженията на наследството, следва да не може да прави това с обикновено изявление в този смисъл пред съдилищата или други компетентни органи на държавата членка по обичайното си местопребиваване, когато приложимото към наследяването право изисква лицето да започне специфична правна процедура, например за опис, пред компетентния съд. Следователно изявление, направено при такива обстоятелства от лице в държавата членка по обичайното му местопребиваване във формата, предвидена от правото на тази държава членка, следва да не е действително от гледна точка на формата по смисъла на настоящия регламент, а актовете за образуване на производството не следва да се считат за изявления по смисъла на настоящия регламент.

▼B

(34) В интерес на хармоничното функциониране на правосъдието следва да се избягва постановяването на несъвместими решения в различните държави членки. За тази цел в настоящия регламент следва да се предвидят общи процедурни правила, сходни с правилата от други правни инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси.

(35) Такова процедурно правило е правилото за висящо производство (lis pendens), което ще се прилага, когато едно и също дело за наследяване се разглежда пред различни съдилища в различни държави членки. С това правило ще се определя кой съд да продължи да гледа делото за наследяване.

(36) Като се има предвид, че въпросите на наследяването в някои държави членки могат да бъдат уреждани от извънсъдебни органи, например нотариуси, които не са обвързани от правилата относно компетентността съгласно настоящия регламент, не може да се изключи възможността в различни държави членки да може паралелно да започнат производство по уреждане на спор по извънсъдебен път и съдебно производство във връзка с едно и също наследство или две процедури за уреждане на спор по извънсъдебен път във връзка с едно и също наследство. В такъв случай следва заинтересованите страни, след като узнаят за паралелните производства, да се споразумеят помежду си как да действат. Ако те не могат да постигнат споразумение, наследяването ще трябва да се разгледа и решението по него да се постанови от компетентните съдилища съгласно настоящия регламент.

(37) За да позволи на гражданите да се ползват, при пълна правна сигурност, от преимуществата на вътрешния пазар, настоящият регламент следва да им даде възможност да узнаят предварително кое е правото, приложимо към наследяването в техния случай. Следва да се въведат хармонизирани стълкновителни норми, за да се избегне наличието на противоречащи си резултати. Основната норма следва да осигурява уреждане на наследяването от предвидимо право, с което то да е в тясна връзка. От съображения за правна сигурност и за да се избегне раздробяването на наследството, това право следва да урежда наследяването като цяло, т.е. цялото имущество, което съставлява наследственото имущество, независимо от естеството на активите и независимо дали активите се намират в друга държава членка или в трета държава.

(38) Настоящият регламент следва да предостави на гражданите възможност да организират предварително своето наследяване, като изберат приложимото към наследяването право. Този избор следва да се ограничава до правото на държава, чийто гражданин е било лицето, за да се гарантира връзката между починалия и избраното право и да се избегне избор на право с намерение за осуетяване на законните очаквания на лицата, които имат право на запазена част.

(39) Изборът на право следва да се прави изрично в изявление под формата на разпореждане с имущество в случай на смърт или да бъде указан в текста на такова разпореждане. Изборът на право би могъл да се счита за направен посредством разпореждане с имущество в случай на смърт, например когато в акта на разпореждане починалият се е позовал на конкретни разпоредби от правото на държавата, чийто гражданин е, или когато по друг начин е посочил това право.

▼B

(40) Изборът на приложимо право по силата настоящия регламент следва да бъде действителен дори когато избраното право не предвижда възможност за избор на право в областта на наследяването. Избраното право обаче следва да урежда материалноправната действителност на акта, с който се прави избор, т.е. дали може да се счита, че лицето, което упражнява избора, е разбирало и е дало съгласие за действията си. Същото следва да важи и за акта, с който се изменя или отменя изборът на право.

(41) За целите на прилагането на настоящия регламент определянето на гражданството или на множественото гражданство на дадено лице следва да бъде разглеждано като преюдициален въпрос. Въпросът дали определено лице е гражданин на дадена държава попада извън обхвата на настоящия регламент и се урежда от националното право, включително, когато е приложимо, от международните конвенции, при пълно зачитане на общите принципи на Европейския съюз.

(42) Правото, определено като приложимо към наследяването, следва да урежда наследяването от момента на откриване на наследството до прехвърлянето на собствеността върху активите, които съставляват наследственото имущество, на бенефициерите, определени съгласно това право. То следва да включва въпросите, свързани с управлението на наследственото имущество и с поемането на задълженията на наследството. При плащането на задълженията на наследството може, в зависимост по-конкретно от приложимото към наследяването право, да се взема предвид конкретният ред на кредиторите.

(43) Правилата за компетентността, установени в настоящия регламент, могат в определени случаи до доведат до ситуация, в която съдът, който е компетентен да се произнесе по наследяването, няма да прилага националното си право. Когато такъв случай възникне в държава членка, чието право предвижда, че за наследственото имущество задължително се назначава управител, настоящият регламент следва да предоставя възможността съдилищата на тази държава членка, когато бъдат сезирани, да назначат един или повече такива управители съгласно собственото си право. Това не следва да засяга избора на страните да уредят извънсъдебно по взаимно съгласие въпросите около наследството в друга държава членка, където това е възможно съгласно правото на тази държава членка. С цел да се осигури гладката координация между приложимото към наследяването право и правото на държавата членка на назначаващия съд, съдът следва да назначи лицето или лицата, които ще имат право да управляват наследственото имущество съгласно приложимото към наследяването право, например изпълнителя на завещанието на починалия или самите наследници, или, ако това се изисква от приложимото към наследяването право, трето лице, действащо като управител на наследственото имущество. В специфични случаи обаче съдилищата могат, ако това се изисква от тяхното право, да назначат трето лице като управител дори ако това не се предвижда в приложимото към наследяването право. Ако починалият е назначил изпълнител на завещанието, това лице не може да бъде лишено от правомощията си, освен ако приложимото към наследяването право предоставя възможност за прекратяване на неговия мандат.

(44) Правомощията, упражнявани от управителите, назначени в държавата членка на сезирания съд, следва да бъдат правомощията за управление, които те могат да упражняват съгласно приложимото към наследяването право. По този

▼B

начин, ако например за управител е назначен наследникът, той следва да разполага с такива правомощия да управлява наследственото имущество, каквито би имал наследник съгласно това право. Когато правомощията за управление, които могат да бъдат упражнявани съгласно приложимото към наследяването право, не са достатъчни за запазване на активите на наследственото имущество или за защита на правата на кредиторите или на други лица, гарантирали задълженията на починалия, управителят(ите), назначен(и) в държавата членка на сезирания съд, може(могат) да упражняват за тази цел запазените правомощия за управление, предвидени в правото на тази държава членка. Тези запазени правомощия могат да включват например съставянето на опис на активите и задълженията на наследственото имущество, уведомяването на кредиторите за откриването на наследството и приканването им да заявят своите претенции, както и предприемането на временни, включително охранителни мерки, предназначени да запазят активите на наследственото имущество. Действията, извършвани от управителя при упражняване на запазените му правомощия, следва да зачитат приложимото към наследяването право по отношение на прехвърлянето на собствеността върху наследственото имущество, включително всяка сделка, извършена от бенефициерите преди назначаването на управителя, отговорността по задълженията на наследството и правата на бенефициерите, включително, ако е приложимо, правото на приемане или отказ от наследство. Тези действия биха могли например да включват отчуждаването на активи или изплащането на задължения, ако това е разрешено съгласно приложимото към наследяването право. Ако съгласно приложимото към наследяването право назначаването на трето лице за управител променя отговорността на наследниците, тази промяна на отговорността следва да се зачете.

(45) Настоящият регламент не следва да изключва възможността кредиторите да предприемат, например чрез свой представител, такива допълнителни мерки, каквито съществуват съгласно националното право, ако това е приложимо, в съответствие със съответните инструменти на Съюза, с цел да защитят правата си.

(46) Настоящият регламент следва да създаде възможност за предоставянето на информация за откриването на наследството на потенциалните кредитори в други държави членки, в които се намират активи. Ето защо в контекста на прилагането на настоящия регламент следва да се разгледа възможността да се създаде механизъм, по целесъобразност чрез портала за електронно правосъдие, с цел потенциалните кредитори в други държави членки да имат достъп до съответната информация, за да могат да заявят своите претенции.

(47) Приложимото към наследяването право следва да определя бенефициерите при всяко конкретно наследяване. В повечето правни системи понятието „бенефициери“ включва наследниците и заветниците, както и лицата, които имат право на запазена част, въпреки че например правното положение на заветниците не е еднакво във всички правни системи. В някои правни системи заветникът може да получи пряко част от наследството, а в други правни системи заветникът може да получи единствено право на иск срещу наследниците.

(48) За да се гарантира правната сигурност на лицата, които желаят предварително да планират наследяването си, настоящият регламент следва да предвиди специална стълкновителна норма относно допустимостта и материалноправната действителност на разпореждане с имущество в

▼B

случай на смърт. За да се гарантира еднаквото прилагане на тази разпоредба, в настоящия регламент следва да се изброят елементите, които ще се считат за съществени за материалноправната действителност. Проверката на материалноправната действителност на разпореждане с имущество в случай на смърт може да доведе до заключението, че разпореждането с имущество в случай на смърт не съществува в правния мир.

(49) Договорът за наследство е вид разпореждане с имущество в случай на смърт, чиято допустимост и приемане варират сред държавите членки. За да се улесни приемането в държавите членки на наследствени права, придобити в резултат от договор за наследство, настоящият регламент следва да определя кое право ще урежда допустимостта, материалноправната действителност и обвързващите страните последици на такива договори, включително условията за тяхното разваляне.

(50) Правото, което съгласно настоящия регламент ще урежда допустимостта и материалноправната действителност на разпореждане с имущество в случай на смърт, както и обвързващите страните последици от договорите за наследство, не следва да засяга правата на лице, което съгласно приложимото към наследяването право има право на запазена част, или друго право, от което не може да бъде лишено от лицето, чието наследствено имущество е засегнато.

(51) Когато настоящият регламент препраща към правото, което би било приложимо към наследяването на лице, правещо разпореждане в случай на смърт, ако това лице бе починало в деня, в който разпореждането е съответно направено, изменено или отменено, такова препращане се разбира като препращане към правото на държавата на обичайното местопребиваване на засегнатото лице на този ден или, ако е упражнило избор на право съгласно настоящия регламент, правото на държавата, чийто гражданин е било лицето на този ден.

(52) Настоящият регламент следва да урежда действителността по отношение на формата на всички разпореждания с имущество в случай на смърт, направени в писмена форма, посредством правила, които съответстват на разпоредбите на Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г. относно стълкновението на закони в областта на формата на завещателните разпореждания. При определянето на това дали дадено разпореждане с имущество в случай на смърт е действително от гледна точка на формата съгласно настоящия регламент, компетентният орган следва да не взема предвид създаването с измамна цел на международен елемент, насочено към заобикаляне на нормите за действителност по отношение на формата.

(53) За целите на настоящия регламент се счита, че всяка законодателна разпоредба, която ограничава разрешените форми на разпореждане с имущество в случай на смърт чрез позоваване на определени лични характеристики на лицето, направило разпореждането, като например възрастта му, се отнася до въпросите на формата. Това не следва да се тълкува в смисъл, че правото, приложимо към действителността по отношение на формата на разпореждане с имущество в случай на смърт съгласно настоящия регламент, следва да определя дали непълнолетно лице може да прави разпореждане с имущество в случай на смърт. Това право следва да определя единствено дали лична характеристика, като например непълнолетие, следва да възпрепятства лицето да се разпорежда с имущество в случай на смърт в определена форма.

▼B

(54) По икономически, семейни или социални съображения определени недвижими собствености, определени предприятия и други специални категории активи са обект на специална уредба в държавите членки по местонахождението им, с която се установяват ограничения, отнасящи се до или засягащи наследяването на такива активи. Настоящият регламент следва да гарантира прилагането на тази специална уредба. При все това, горепосоченото изключение от прилагането на приложимото към наследяването право следва да бъде тълкувано стриктно, за да остане съобразено с общата цел на настоящия регламент. Следователно нито стълкновителните норми, с които недвижимата собственост се подчинява на право, различно от приложимото към движимата собственост, нито разпоредбите, предвиждащи запазена част от наследственото имущество, по-голяма от предвидената в приложимото към наследяването право съгласно настоящия регламент, могат да се считат за специални норми, които налагат ограничения, отнасящи се до или засягащи наследяването по отношение на определени активи.

(55) За да се гарантира еднакъв подход към случаи, при които не е ясно в какъв ред са починали две или повече лица, чието наследяване се урежда от различни правни системи, настоящият регламент следва да установи норма, която предвижда, че никое от починалите лица не следва да има права за наследяване на другото или другите лица.

(56) Възможно е в някои случаи да няма претенции за наследственото имущество. Този случай е уреден по различен начин в различните правни системи. Според част от тях например държавата ще може да претендира за незаето наследствено имущество в качеството на наследник, независимо от местонахождението на активите. Други правни системи установяват норма, която предвижда, че държавата може да придобива само активи, намиращи се на нейна територия. Следователно настоящият регламент следва да предвиди норма, постановяваща, че прилагането на приложимото към наследяването право не следва да засяга възможността държавата членка да придобие активите, намиращи се на нейна територия, съгласно собственото си право. Същевременно за да се гарантира, че тази норма няма да бъде в ущърб на кредиторите на наследството, следва да се добави разпоредба, предвиждаща, че исковете на кредиторите на наследството следва да могат да се удовлетворяват от всички наследствени активи, независимо от местонахождението им.

(57) Стълкновителните норми, предвидени в настоящия регламент, могат да доведат до прилагане на правото на трета държава. В такива случаи следва да се вземат предвид нормите на международното частно право на тази държава. Ако тези норми предвиждат препращане към правото на държава членка или към правото на трета държава, която би приложила собственото си право към наследяването, такова препращане следва да се приеме, с цел да се осигури съвместимост на международно равнище. Препращането обаче следва да бъде изключено в случаите, в които починалият е направил избор в полза на правото на трета държава.

(58) По съображения, свързани с обществения интерес, съдилищата и другите компетентни органи в областта на наследяването в държавите членки следва да имат право да пренебрегнат, при изключителни обстоятелства, определени

▼B

разпоредби на чуждото право, когато в конкретен случай прилагането на тези разпоредби би било в явно несъответствие с обществения ред (*ordre public*) на съответната държава членка. Съдилищата или другите компетентни органи не следва обаче да могат да използват изключението за обществения ред с цел да не прилагат правото на друга държава членка, да откажат признаването или, според случая, приемането или изпълнението на съдебно решение, автентичен акт или съдебна спогодба от друга държава членка, ако това би било в противоречие с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално с член 21 от нея, който забранява всяка форма на дискриминация.

(59) В контекста на общата цел — взаимно признаване на решения, постановени в държавите членки по въпросите на наследяването, независимо от това дали решенията са постановени по исково или охранително производство, настоящият регламент следва да предвиди норми относно признаването, изпълняемостта и изпълнението на решения, подобни на нормите, предвидени в други правни инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси.

(60) За да се вземат предвид различните системи за уреждане на въпросите, свързани с наследяването в държавите членки, с настоящия регламент следва да се гарантират приемането и изпълняемостта във всички държави членки на автентичните актове в областта на наследяването.

(61) Автентичните актове следва да имат в друга държава членка същата доказателствена сила, каквато имат в държавата членка по произход, или възможно най-сравнимото действие. Определянето на доказателствената сила на даден автентичен акт в друга държава членка или на възможно най-сравнимото действие следва да се извършва чрез позоваване на вида и обхвата на доказателствената сила на автентичния акт в държавата членка по произход. Следователно доказателствената сила на даден автентичен акт в друга държава членка ще зависи от правото на държавата членка по произход.

(62) „Автентичността“ на автентичния акт следва да бъде автономно понятие, което обхваща такива елементи като истинността на акта, формалните предпоставки за него, правомощията на органа, изготвил акта, и процедурата за изготвянето му. То следва да обхваща и фактическите елементи, описани в автентичния акт от съответния орган, като факта, че посочените страни са се явили пред този орган на указаната дата и че са направили посочените изявления. Страна, която желае да оспори автентичността на автентичен акт, следва да направи това пред компетентния съд в държавата членка по произход на автентичния акт съгласно правото на тази държава членка.

(63) Формулировката „правни актове или правоотношения, вписани в автентичен акт“ следва да се тълкува като позоваване на съдържанието по същество, отразено в автентичния акт. Правни актове, вписани в автентичен акт, биха могли да бъдат например споразумение между страните относно делбата или разпределението на наследственото имущество, завещание или договор за наследство или друго волеизявление. Правоотношения между страните биха могли да бъдат, например, определянето на наследниците и други бенефициери, установени съгласно приложимото към наследяването право, съответните им дялове, наличието на запазена част, или друг елемент, установен съгласно приложимото

▼B

към наследяването право. Страна, която желае да оспори правни актове или правоотношения, вписани в автентичен акт, следва да направи това пред компетентните по настоящия регламент съдилища, които следва да решат спора в съответствие с приложимото към наследяването право.

(64) Ако иск, отнасящ се до правни актове или правоотношения, вписани в автентичен акт, бъде повдигнат като инцидентен иск в хода на производство пред съд на държава членка, този съд следва да бъде компетентен по този иск.

(65) Автентичен акт, който се оспорва, не следва да има доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход, докато трае производството по оспорването. Ако се оспорва само конкретен въпрос, свързан с правните актове или правоотношенията, вписани в автентичния акт, оспореният автентичен акт не следва да имат доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход по отношение на предмета на обжалването докато трае производството по оспорването. Автентичен акт, който е обявен за недействителен в резултат от оспорването му, престава да има доказателствена сила.

(66) Орган, пред който в контекста на настоящия регламент бъдат представени два несъвместими автентични акта, следва да прецени дали и на кой от двата автентични акта следва да бъде даден приоритет, като вземе предвид обстоятелствата по конкретния случай. Когато от обстоятелствата по случая не става ясно дали и на кой от автентичните актове следва да бъде даден приоритет, въпросът следва да се реши от съдилищата, компетентни съгласно настоящия регламент, или, когато въпросът е повдигнат като инцидентен иск в хода на производството, от съда по производството. При несъвместимост между автентичен акт и решение следва да се разгледат основанията за отказ за признаване на решения съгласно настоящия регламент.

(67) С цел бързото, лесно и ефективно уреждане на наследяване с трансгранични последици в рамките на Съюза наследниците, заветниците, изпълнителите на завещанието или управителите на наследственото имущество следва да могат лесно да докажат правното си положение и/или правата и правомощията си в друга държава членка, например в държава членка, в която се намира наследствено имущество. За да им се даде възможност да направят това, в настоящия регламент следва да се предвиди създаването на еднотипно удостоверение — европейско удостоверение за наследство (наричано по-долу „удостоверението“), което да бъде издавано с цел да се ползва в друга държава членка. В съответствие с принципа на субсидиарност удостоверението не следва да заменя националните документи, които се използват за сходни цели в държавите членки.

(68) Органът, който издава удостоверението, следва да вземе предвид формалностите, свързани с регистрацията на недвижима собственост в държавата членка, в която се води регистърът. За тази цел в настоящия регламент следва да се предвиди обмен на информация между държавите членки относно тези формалности.

(69) Използването на удостоверението не следва да бъде задължително. Това означава, че лицата, които имат право да подадат заявление за издаване на удостоверение, не следва да са задължени да го правят, а следва да имат свободата да използват другите инструменти, които са на тяхно

▼B

разположение съгласно настоящия регламент (решения, автентични актове и съдебни спогодби). Същевременно никой орган или лице, пред което е представено удостоверение, издадено в друга държава членка, не следва да има право да изисква вместо него да бъде представено решение, автентичен акт или съдебна спогодба.

(70) Удостоверението следва да бъде издадено в държава членка, чиито съдилища са компетентни по силата на настоящия регламент. Всяка държава членка следва да определи в националното си законодателство кои органи са компетентни да издават удостоверението — дали съдилищата, както са определени за целите на настоящия регламент, или други органи, компетентни в областта на наследяването, например нотариуси. Освен това всяка държава членка следва да може да определя в националното си законодателство дали издаващият орган може да привлича други компетентни органи в процеса на издаване, например органи, компетентни да приемат писмени декларации в присъствието на свидетел вместо клетвени декларации. Държавите членки следва да предоставят на Комисията съответната информация относно издаващите органи, за да може тази информация да стане обществено достъпна.

(71) Удостоверението следва да поражда еднакви последици във всички държави членки. То не следва да бъде изпълнителен титул само по себе си, а следва да притежава доказателствена сила с презумпцията, че посочва точно елементите, които са предвидени в приложимото към наследяването право или в друго право, приложимо към специфични елементи, като материалноправната действителност на разпорежданията с имущество в случай на смърт. Доказателствената сила на удостоверението не следва да важи за елементи, които не се уреждат от настоящия регламент, като въпроса за установяването на бащинство или въпроса дали определен актив е принадлежал на починалия. Всяко лице, което извършва плащания или предава владението върху наследствено имущество на лице, посочено в удостоверението като оправомощено да приема такива плащания или такова предаване на имущество в качеството си на наследник или заветник, следва да се ползва с подходяща защита, ако е действало добросъвестно, като се е основавало на точността на информацията, съдържаща се в удостоверението. Със същата защита следва да се ползва всяко лице, което, като се е основавало на точността на информацията, съдържаща се в удостоверението, закупи или получи наследствено имущество от лице, посочено в удостоверението като оправомощено да се разпорежда с такова имущество. Защитата следва да се гарантира, ако се представят все още действителни заверени копия. Настоящият регламент следва да не определя дали придобиването на имущество от трето лице е действително или не.

(72) Компетентният орган следва да издаде удостоверението при поискване. Оригиналът на удостоверението следва да остане при издаващия орган, който следва да издаде едно или повече заверени копия от него на заявителя и на всяко друго лице, което прояви законен интерес. Това не следва да възпрепятства държавите членки в съответствие с националното си законодателство относно публичния достъп до документи да разрешават копията от удостоверението да бъдат направени обществено достъпни. В настоящия регламент следва се предвиди възможност за обжалване на решенията на издаващия орган, включително на решенията за

▼B

отказ на издаването на удостоверение. Когато удостоверението се поправя, изменя или оттегля, издаващият орган следва да уведоми лицето, на което са издадени заверени копия, с цел да се избегне неправомерното използване на тези копия.

(73) Спазването на международните ангажименти, поети от държавите членки, предполага, че настоящият регламент следва да не засяга прилагането на международните конвенции, по които една или повече държави членки са страни към момента на приемане на настоящия регламент. По-конкретно държавите членки, които са договарящи се страни по Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г. относно стълкновението на закони в областта на формата на завещателните разпореждания, следва да могат да продължават да прилагат разпоредбите на тази конвенция вместо разпоредбите на настоящия регламент по отношение на действителността на формата на завещанията и съвместните завещания. Същевременно постигането на съгласуваност с общите цели на настоящия регламент налага в отношенията между държави членки настоящият регламент да има предимство пред конвенциите, сключени изключително между две или повече държави членки, доколкото тези конвенции засягат въпроси, уредени от настоящия регламент.

(74) Настоящият регламент не следва да възпрепятства държавите членки, които са страни по Конвенцията от 19 ноември 1934 г. между Дания, Исландия, Норвегия, Финландия и Швеция, съдържаща разпоредби на международното частно право относно наследяването, завещанията и управлението на наследствено имущество, да продължат да прилагат някои разпоредби от тази конвенция, преработена с междуправителственото споразумение между държавите — страни по Конвенцията.

(75) За улесняване на прилагането на настоящия регламент следва да се предвиди задължение за държавите членки да предоставят определен тип информация относно своето законодателство и производства, свързани с наследяването, в рамките на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадена с Решение 2001/470/ЕО на Съвета ([1]). За да се даде възможност за навременно публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз* на цялата информация от значение за практическото прилагане на настоящия регламент, държавите членки следва да предоставят тази информация на Комисията, преди регламентът да започне да се прилага.

(76) По същия начин, за да се улесни прилагането на настоящия регламент и да се даде възможност за използване на съвременни комуникационни технологии, следва да се предвидят стандартни формуляри за свидетелства, които да бъдат предоставяни във връзка със заявление за декларация за изпълняемост на решение, автентичен акт или съдебна спогодба и за прилагане на европейското удостоверение за наследство, както и за самото удостоверение.

(77) При изчисляване на периодите и сроковете, предвидени в настоящия регламент, следва да се прилага Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета от 3 юни 1971 г. за определяне на правилата, приложими за срокове, дати и крайни срокове ([2]).

([1]) ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 25.
([2]) ОВ L 124, 8.6.1971 г., стр. 1.

▼B

(78) За да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия във връзка със създаването и последващо изменение на удостоверения и форми, отнасящи се до декларацията за изпълняемост на решения, съдебни спогодби и автентични актове и до европейското удостоверение за наследство. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията ([1]).

(79) За приемането на актове за изпълнение за изготвяне и последващо изменение на свидетелствата и формулярите, предвидени в настоящия регламент, следва да се използва процедурата по консултиране в съответствие с процедурата, предвидена в член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

(80) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно свободното движение на хора, предварителната организация от страна на гражданите на въпросите, свързани с тяхното наследство в контекста на ЕС и защитата на правата на наследници, заветници и лица, близки на починалия, както и на кредиторите на наследството, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно поради обхвата и последиците от настоящия регламент могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

(81) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз. Настоящият регламент се прилага от съдилищата и други компетентни органи на държавите членки, като се зачитат тези права и принципи.

(82) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол (№ 21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, тези държави членки не участват в приемането на настоящия регламент и не са обвързани от него, нито от неговото прилагане. Това обаче не засяга възможността Обединеното кралство и Ирландия да уведомят за намерението си да приемат настоящия регламент след приемането му в съответствие с член 4 от същия протокол.

(83) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол (№ 22) относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане,

([1]) ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

▼B

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯТ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага при наследяването в случай на смърт. Той не се прилага по данъчни, митнически или административни въпроси.

2. От приложното поле на настоящия регламент са изключени:

а) правното положение на физическите лица, както и семейните отношения и отношенията, които съгласно приложимото към тях право имат сходни последици;

б) дееспособността на физическите лица, без да се засягат член 23, параграф 2, буква в) и член 26;

в) въпросите, свързани с изчезването, отсъствието или предполагаемата смърт на физическо лице;

г) въпросите, свързани с режими на съпружеска имуществена общност и режими на собственост при отношения, които съгласно приложимото към тях право имат последици, сходни на тези, произтичащи от брак;

д) задълженията за издръжка извън произтичащите в случай на смърт;

е) действителността на формата на разпорежданията с имущество в случай на смърт, направени устно;

ж) права и имущества, възникнали или прехвърлени по различен от наследяване начин, например чрез дарение, съсобственост на няколко лица, която се прехвърля в полза на преживелия, пенсионни планове, застрахователни договори и договорености от подобно естество, без да се засяга член 23, параграф 2, буква и);

з) въпросите, които се уреждат от дружественото право и правото, уреждащо други юридически лица или неперсонифицирани сдружения, например клаузите, съдържащи се в учредителни актове и в уставите на дружества и други юридически лица или неперсонифицирани сдружения, които определят разпределението на дяловете след смъртта на членовете им;

и) прекратяването, ликвидацията и сливането на дружества и други юридически лица или неперсонифицирани сдружения;

й) учредяването, управлението и прекратяването на доверителна собственост;

к) естеството на вещните права, както и

л) вписването в регистър на права върху недвижима или движима собственост, включително правните изисквания за такова вписване, както и последиците от вписването или невписването на такива права в регистър.

▼B

Член 2

Компетентност в областта на наследяването в рамките на държавите членки

Настоящият регламент не засяга компетентността на органите на държавите членки да разглеждат въпроси от областта на наследяването.

Член 3

Определения

1. За целите на настоящия регламент:

а) „наследяване“ означава наследяване на имущество на починало лице и обхваща всички форми на прехвърляне на активи, права и задължения в случай на смърт, независимо дали чрез доброволно прехвърляне по силата на разпореждане с имущество в случай на смърт или чрез прехвърляне по наследяване при липса на завещание;

б) „договор за наследство“ означава договор, включително договор, произтичащ от съвместни завещания, който, със или без насрещна престация, създава, изменя или прекратява права по бъдещо наследствено имущество или наследствени имущества на едно или повече лица, които са страни по договора;

в) „съвместно завещание“ означава завещателно разпореждане на две или повече лица в един акт;

г) „разпореждане с имущество в случай на смърт“ означава завещание, съвместно завещание или договор за наследство;

д) „държава членка по произход“ означава държавата членка, в която е постановено решението, одобрена е или е сключена съдебната спогодба, съставен е автентичният акт или е издадено европейското удостоверение за наследство, според случая;

е) „държава членка по изпълнение“ означава държавата членка, в която се иска декларацията за изпълняемост или изпълнение на решението, на съдебната спогодба или на автентичния акт;

ж) „решение“ означава всяко решение в областта на наследяването, постановено от съд на държава членка, независимо от наименованието на решението, включително решение относно определянето на разходите или разноските от служител на съда;

з) „съдебна спогодба“ означава спогодба в областта на наследяването, одобрена от съд или сключена пред съда в хода на съдебно производство;

и) „автентичен акт“ означава документ в областта на наследяването, който е формално съставен или вписан като автентичен акт в държава членка и чиято автентичност:

i) е свързана с подписването и съдържанието на автентичния акт; както и

ii) е установена от публичен орган или всеки друг орган, овластен за това от държавата членка по произход,

▼B

2. За целите на настоящия регламент понятието „съд“ означава всеки съдебен орган и всички други органи и правни специалисти, притежаващи компетентност в областта на наследяването, които упражняват съдебни функции или действат чрез делегиране на правомощия от страна на съдебен орган, или действат под контрола на съдебен орган, при условие че тези други органи и правни специалисти предоставят гаранции за своята безпристрастност и за правото на всички страни да бъдат изслушвани и при условие че решенията, които постановяват съгласно правото на държавата членка, в която действат:

а) могат да бъдат обжалвани пред съдебен орган или да бъдат преразглеждани от такъв орган; както и

б) имат подобна сила и действие на тези на решение на съдебен орган по същия въпрос.

Държавите членки изпращат уведомление до Комисията относно другите органи и правни специалисти, посочени в първа алинея, в съответствие с член 79.

ГЛАВА II

КОМПЕТЕНТНОСТ

Член 4

Обща компетентност

Съдилищата на държавата членка на обичайното местопребиваване на починалия към момента на смъртта му са компетентни да се произнасят по въпроси, свързани с наследяването на имуществото на починалия като цяло.

Член 5

Споразумение за избор на съд

1. Когато правото, избрано от починалия за приложимо право по отношение на наследството му съгласно член 22, е правото на дадена държава членка, заинтересованите страни могат да се споразумеят, че даден съд или съдилищата на същата държава членка имат изключителна компетентност да се произнасят по отношение на всеки въпрос, свързан с наследството.

2. Такова споразумение за избор на съд се сключва в писмена форма, поставя се означение на датата и се подписва от заинтересованите страни. Всяко съобщаване по електронен път, което осигурява траен запис на споразумението, се счита за равностойно на „писмена форма“.

Член 6

Отказ от компетентност в случай на избор на право

Когато починалият е избрал правото на държава членка за приложимо по отношение на наследството му съгласно член 22, сезираният по член 4 или член 10 съд:

а) може по искане на една от страните в производството да се откаже от компетентност, ако счита, че съдилищата на държавата членка, чието право е избрано за приложимо право, са по-подходящи да се произнесат относно наследяването, като взема предвид фактическите обстоятелства около наследяването, като обичайното местопребиваване на страните и местонахождението на активите; или

▼B

б) се отказва от компетентност, ако страните в производството са постигнали съгласие в съответствие с член 5 да възложат компетентност на съд или на съдилищата на държавата членка на избраното право.

Член 7

Компетентност в случай на избор на право

Съдилищата на държава членка, чието право е било избрано за приложимо от починалия съгласно член 22, са компетентни да се произнасят по отношение на наследяването, ако:

а) сезираният дотогава съд се е отказал от компетентност по същия случай съгласно член 6;

б) страните в производството са постигнали съгласие, в съответствие с член 5, да възложат компетентност на съд или съдилищата в тази държава членка; или

в) страните в производството изрично са приели компетентността на сезирания съд.

Член 8

Прекратяване на служебно производство в случай на избор на право

Съд, който е образувал производство по наследяване вследствие на самосезиране по член 4 или 10, прекратява производството, ако страните в производството са се договорили да уредят извънсъдебно по взаимно съгласие въпросите във връзка с наследството в държавата членка, чието право е било избрано от починалия съгласно член 22.

Член 9

Компетентност, произтичаща от явяване

1. Ако в хода на производството пред съд на държава членка, който упражнява компетентност съгласно член 7, стане ясно, че не всички страни в производството са страни по споразумението за избор на компетентен съд, съдът продължава да упражнява компетентност, ако страните в производството, които не са страни по споразумението, се явят пред съда, без да оспорват компетентността му.

2. Ако компетентността на посочения в параграф 1 съд бъде оспорена от страните в производството, които не са страни по споразумението, съдът се отказва от компетентност.

В този случай компетентност да се произнасят по отношение на наследяването имат съдилищата, които са компетентни съгласно член 4 или член 10.

Член 10

Субсидиарна компетентност

1. Когато обичайното местопребиваване на починалия към момента на смъртта му не е в държава членка, съдилищата на държавата членка по местонахождение на активите на наследственото имущество са въпреки това компетентни да се произнесат относно наследството като цяло, доколкото:

▼B

а) починалият е бил неин гражданин към момента на смъртта си; или, ако не е изпълнено горното,

б) предишното обичайно местопребиваване на починалия е било в същата държава членка, при условие че към момента на сезирането на съда са изтекли не повече от пет години, откакто това обичайно местопребиваване се е променило.

2. Когато няма съд в държава членка, който да е компетентен съгласно параграф 1, съдилищата на държавата членка по местонахождение на активите на наследственото имущество са въпреки това компетентни да се произнесат относно тези активи.

Член 11

Forum necessitatis

Когато нито един съд на държава членка не е компетентен съгласно други разпоредби на настоящия регламент, съдилищата на държава членка могат в изключителни случаи да се произнесат относно наследяването, ако не може в рамките на разумното да се образува или води производство или е невъзможно да се проведе такова в трета държава, с която случаят има тясна връзка.

Случаят трябва да е свързан в достатъчна степен с държавата членка на сезирания съд.

Член 12

Ограниченост на производството

1. Когато имуществото на починалия включва активи, намиращи се в трета държава, съдът, сезиран да се произнесе по наследството, може по искане на една от страните да реши да не се произнася по отношение на един или повече такива активи, ако може да се очаква, че решението му по отношение на тези активи няма да бъде признато и, когато е приложимо, обявено за изпълнимо в тази трета държава.

2. Параграф 1 не засяга правото на страните да ограничат обхвата на производството съгласно правото на държавата членка на сезирания съд.

Член 13

Приемане или отказ от наследство, завет или запазена част

Освен съда, който е компетентен да се произнася по наследяването съгласно настоящия регламент, съдилищата на държавата членка на обичайното местопребиваване на всяко лице, което съгласно приложимото към наследяването право може да направи изявление пред съд относно приемането или отказа от наследство, завет или запазена част или изявление за ограничаване на отговорността на съответното лице по отношение на задълженията на наследственото имущество, са компетентни да приемат такива изявления, когато съгласно правото на тази държава членка такива изявления могат да бъдат направени пред правораздавателен орган.

Член 14

Сезиране на съд

За целите на настоящата глава съдът се смята за сезиран:

а) в момента, когато актът за образуване на производството или равностоен документ бъде внесен в съда, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме необходимите действия, за да може актът да бъде връчен на ответника;

▼B

б) ако актът трябва да бъде връчен преди да бъде депозиран в съда, към момента на получаването му от органа, отговорен за извършване на връчването, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме действията, необходими за депозирането на акта в съда; или

в) ако производството е започнато служебно от съда, към момента, в който съдът взема решение за започване на производството, или, ако такова решение не е необходимо, към момента на регистрирането на делото от съда.

Член 15

Проверка на компетентността

Когато съд на държава членка бъде сезиран относно наследствен въпрос, който не попада в неговата компетентност по силата на настоящия регламент, той се обявява служебно за некомпетентен.

Член 16

Проверка на допустимостта

1. Когато ответник с обичайно местопребиваване в държава, различна от държавата членка, където е предявен искът, не се яви пред съда, компетентният съд спира производството, докато не се докаже, че ответникът е могъл да получи акта за образуване на производството или равностоен документ достатъчно навреме, за да може да организира защитата си, или че са били предприети всички необходими действия за тази цел.

2. Член 19 от Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела (връчване на документи) ([1]) се прилага вместо параграф 1 от настоящия член, ако актът за образуване на производството или равностоен документ е трябвало да бъде предаден от една държава членка на друга в изпълнение на посочения регламент.

3. Когато Регламент (ЕО) № 1393/2007 не е приложим, се прилага член 15 от Хагската конвенция от 15 ноември 1965 г. относно връчването в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, ако е било необходимо актът за образуване на производството или равностоен документ да бъде предаден в чужбина в изпълнение на тази конвенция.

Член 17

Висящ процес (Lis pendens)

1. Когато по същия предмет и между същите страни е образувано производство в съдилища на различни държави членки, всеки друг съд, различен от първия сезиран съд, спира служебно производството до установяване на компетентността на първия сезиран съд.

2. След установяване на компетентността на първия сезиран съд всеки друг съд, различен от първия сезиран съд, се отказва от компетентност в полза на първия сезиран съд.

([1]) ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 79.

▼B

Член 18

Свързани искове

1. Когато свързани искове са висящи пред съдилищата на различни държави членки, всеки съд, различен от първия сезиран съд, може да спре делото, което разглежда.

2. Когато тези искове са висящи на първа инстанция, всеки съд, различен от първия сезиран съд, може също по искане на една от страните да се откаже от компетентност, ако първият сезиран съд е компетентен по отношение на въпросните искове и правото му допуска тяхното обединяване.

3. За целите на настоящия член за свързани се считат искове, които имат толкова тясна връзка помежду си, че е целесъобразно да бъдат разглеждани и решени заедно, за да се избегне рискът от несъвместими решения, постановени в рамките на отделни производства.

Член 19

Временни, включително охранителни мерки

Към съдилищата на държава членка може да се отправи искане за такива временни мерки, включително охранителни, каквито съществуват съгласно нейното законодателство, дори ако съгласно настоящия регламент съдилищата на друга държава членка са компетентни по същността на спора.

ГЛАВА III

ПРИЛОЖИМО ПРАВО

Член 20

Универсално прилагане

Всяко право, посочено в настоящия регламент, се прилага независимо от това дали е правото на държава членка.

Член 21

Обща норма

1. Освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго, приложимото право по въпросите, свързани с наследяването като цяло, е правото на държавата на обичайно местопребиваване на починалия към момента на смъртта му.

2. Когато, по изключение, от всички обстоятелства по случая е видно, че към момента на смъртта починалият е бил явно по-тясно свързан с държава, различна от държавата на приложимото право по параграф 1, за приложимо към наследяването право се приема правото на тази друга държава.

Член 22

Избор на приложимо право

1. Всяко лице може да избере за приложимо право по въпросите, свързани с наследяването му като цяло, правото на държавата, чийто гражданин е към момента на избора или към момента на смъртта.

▼B

Всяко лице с повече от едно гражданство може да избере правото на която и да е от държавите, чийто гражданин е към момента на избора или на смъртта.

2. Изборът се прави изрично в изявление под формата на разпореждане с имущество в случай на смърт или е виден от условията на такова разпореждане.

3. Материалноправната действителност на акта, с който е направен изборът на право, се урежда от избраното право.

4. Изменението или отмяната на избора на право се извършва в съответствие с изискванията относно формата при изменение или отмяна на разпореждане с имущество в случай на смърт.

Член 23

Обхват на приложимото право

1. Правото, определено съгласно член 21 или 22, урежда наследяването като цяло.

2. Това право урежда по-специално:

а) причините, времето и мястото на откриване на наследството;

б) определянето на бенефициерите, на съответните им наследствени дялове и на задълженията, с които може да бъдат натоварени от починалия, както и определянето на останалите наследствени права, включително наследствените права на преживелия съпруг или партньор;

в) способността за наследяване;

г) лишаването от наследство и неспособността да наследява като недостоен;

д) прехвърлянето на наследниците, и според случая — на завещниците, на активите, правата и задълженията, съставляващи наследството, включително условията и последиците от приемането или отказа от наследство или от завет;

е) правомощията на наследниците, изпълнителите на завещанието и други управители на наследственото имущество, по-конкретно по отношение на продажбата на имуществото и плащанията към кредитори, без да се засягат правомощията, посочени в член 29, параграфи 2 и 3;

ж) отговорността по задълженията на наследството;

з) частта от наследственото имущество, която подлежи на разпореждане, запазените части и други ограничения относно разпореждането със собственост при смърт, както и претенциите, които близки на починалия лица могат да имат спрямо наследственото имущество или наследниците;

и) задълженията за възстановяване или отчитане на безвъзмездни прехвърляния, когато се определят дяловете на различните бенефициери; и

й) делбата на наследственото имущество.

Член 24

Разпореждания с имущество в случай на смърт, различни от договорите за наследство

1. Разпорежданията с имущество в случай на смърт, различни от договорите за наследство, се уреждат по отношение на своята допустимост и материалноправна действителност от правото, което съгласно настоящия регламент би било приложимо към наследяването на лицето, направило разпореждането, ако това лице бе починало в деня, в който е направено разпореждането.

▼B

2. Независимо от параграф 1 всяко лице може да избере като право, уреждащо разпореждането с имущество в случай на смърт по отношение на неговата допустимост и материалноправна действителност правото, което това лице е могло да избере в съответствие с член 22 при условията, установени в същата разпоредба.

3. Параграф 1 се прилага, съобразно случая, към изменението или отмяната на разпореждането с имущество в случай на смърт, различно от договор за наследство. В случай на избор на право съгласно параграф 2 изменението или отмяната се уреждат от избраното право.

Член 25

Договори за наследство

1. Договорите за наследство относно наследяването на едно лице се уреждат, по отношение на допустимостта, материалноправната им действителност и обвързващите последици от тях за страните, включително условията за разваляне им, от правото, което съгласно настоящия регламент би било приложимо към наследяването на имуществото на това лице, ако то бе починало в деня на сключване на договора.

2. Договор за наследство относно наследяване на няколко лица е допустим, само ако е допустим съгласно всички законодателства, които по силата на настоящия регламент биха уреждали наследяването на всички засегнати лица, ако те бяха починали в деня на сключване на договора.

Договор за наследство, който е допустим съгласно първа алинея, се урежда, по отношение на материалноправната му действителност и обвързващите последици от него за страните, включително условията за разваляне му, от правото, измежду посочените в първа алинея, с което е най-тясно свързан.

3. Независимо от параграфи 1 и 2, страните могат да изберат като право, уреждащо договора за наследство по отношение на неговата допустимост, материалноправна действителност и обвързващи последици от него за страните, включително условията за разваляне му, правото, което лицето или едно от лицата, чието наследствено имущество се засяга, е могло да избере в съответствие с член 22 при условията, посочени в същата разпоредба.

Член 26

Материалноправна действителност на разпорежданията с имущество в случай на смърт

1. За целите на членове 24 и 25 следните елементи имат отношение към материалноправната действителност:

а) способността на лицето, направило разпореждането с имущество в случай на смърт, да направи такова разпореждане;

б) конкретните условия за недееспособност, които не позволяват на лицето, направило разпореждането, да се разпорежда в полза на определени лица или които не позволяват на дадено лице да наследи имущество от лицето, направило разпореждането;

в) допустимостта на представителството за целите на съставяне на разпореждане с имущество в случай на смърт;

г) тълкуването на разпореждането;

▼B

д) измама, принуда, грешка и всякакви други въпроси, свързани със съгласието или намерението на лицето, направило разпореждането.

2. Когато дадено лице притежава способността да направи разпореждане с имущество в случай на смърт съгласно приложимото право по член 24 или 25, евентуална последваща промяна на приложимото право не засяга неговата способност да измени или оттегли това разпореждане.

Член 27

Действителност на формата на разпорежданията с имущество в случай на смърт, направени в писмена форма

1. Разпореждане с имущество в писмен вид в случай на смърт е действително по отношение на формата, когато формата му е съобразена с правото:

а) на държавата, в която е съставено разпореждането или е сключен договорът за наследяването;

б) на държавата, чийто гражданин е бил завещателят или поне едно от лицата, чието наследство е засегнато от договора за притежаваното наследство, към момента на съставяне на разпореждането или към момента на сключване на договора, или към момента на смъртта;

в) на държавата, в която завещателят или поне едно от лицата, чието наследство е засегнато от договора за наследство, имат местожителство към момента на съставяне на разпореждането или към момента на сключване на договора, или към момента на смъртта;

г) на държавата, в която завещателят или поне едно от лицата, чието наследство е засегнато от договора за наследство, обичайно пребивават към момента на съставяне на разпореждането или към момента на сключване на договора, или към момента на смъртта; или

д) когато става въпрос за недвижимо имущество — на държавата, в която се намира това имущество.

Обстоятелството дали завещателят или лицето, чието наследство е засегнато от договора за наследство, имат местожителство в конкретна държава, се определя според правото на същата държава.

2. Параграф 1 се прилага и по отношение на разпореждания с имущество в случай на смърт, с които се изменя или отменя предходно разпореждане. Изменението или отмяната също са действителни по форма, ако тя е съобразена с което и да е право, съгласно което в съответствие с параграф 1 измененото или отменено разпореждане с имущество в случай на смърт е било действително.

3. За целите на настоящия член се счита, че всяка законодателна разпоредба, която ограничава разрешените форми на разпорежданията с имущество в случай на смърт чрез позоваване на възрастта, гражданството или други лични характеристики на завещателя или на лицата, чието наследство е засегнато от договора за наследство, се отнася до въпроси на формата. Същото правило се прилага по отношение на характеристиките, на които трябва да отговарят всички свидетели, за да е действително разпореждането с имущество в случай на смърт.

▼B

Член 28

Действителност на формата на изявлението относно приемането на наследство или отказа от наследство

Изявление относно приемането на наследство или отказа от наследство, завет или запазена част или изявление, предназначено да ограничи отговорността на лицето, направило изявлението, е действително по отношение на формата, ако тя отговаря на изискванията:

а) на приложимото към наследяването право съгласно член 21 или 22; или

б) на правото на държавата, в която лицето, направило изявлението, обичайно пребивава.

Член 29

Специални правила относно назначаването и правомощията на управител на наследствено имущество в някои случаи

1. Когато назначаването на управител на наследствено имущество е задължително или е задължително при поискване съгласно правото на държавата членка, чиито съдилища са компетентни да се произнасят по наследяването съгласно настоящия регламент, и приложимото към наследяването право е правото на друга държава, при сезиране съдилищата на тази държава членка могат да назначат един или повече управители на наследственото имущество съгласно националното си право при условията, предвидени в настоящия член.

Управителят(ите), назначен(и) съгласно настоящия параграф, е(са) лицето(ата), което(ито) има(т) право да изпълни(ят) завещанието на починалия и/или да управлява(т) наследственото имущество на починалия съгласно приложимото към наследяването право. Когато това право не предвижда управлението на наследственото имущество от лице, което не е бенефициер, съдилищата на държавата членка, в която трябва да се назначи управител, могат да назначат като управител трета страна съгласно националното си право, ако то го изисква и ако съществува сериозен конфликт на интереси между бенефициерите или между бенефициерите и кредиторите или трети лица, гарантирали задълженията на починалия, несъгласие между бенефициерите относно управлението на наследственото имущество или управлението на наследственото имущество е сложно поради естеството на активите.

Управителят(ите), назначен(и) съгласно настоящия параграф, е(са) единственото(ите) лице(а), което(ито) има(т) право да упражнява(т) правомощията, посочени в параграфи 2 или 3.

2. Лицето(ата), назначено(и) като управител(и) съгласно параграф 1, упражнява(т) правомощията за управление на наследственото имущество, които могат да упражняват съгласно приложимото към наследяването право. В своето решение назначаващият съд може да определи специални условия за упражняването на тези правомощия в съответствие с приложимото към наследяването право.

Когато приложимото към наследяването право не предвижда достатъчни правомощия за запазване на активите на наследственото имущество или за защита на правата на кредиторите или на други лица, гарантирали задълженията на починалия, назначаващият съд може да реши да позволи на управителя(ите) да упражнява(т) запазените правомощия, предвидени за тази цел в националното му право, и може да определи в своето решение специални условия за упражняването на тези правомощия в съответствие с това право.

▼B

При упражняването на тези запазени правомощия обаче управителят(ите) спазва(т) приложимото към наследяването право по отношение на прехвърлянето на собствеността върху наследственото имущество, отговорността по задълженията на наследството, правата на бенефициерите, включително, ако е приложимо, правото на приемане или отказ от наследство, както и, ако е приложимо, правомощията на изпълнителя на завещанието на починалия.

3. Независимо от параграф 2 съдът, назначаващ един или повече управители съгласно параграф 1, може по изключение, когато приложимото към наследяването право е правото на трета държава, да реши да предостави на посочените управители всички правомощия за управление, предвидени от правото на държавата членка, в която те се назначават.

При упражняването на тези правомощия обаче управителите зачитат по-конкретно определянето на бенефициерите и техните наследствени права, включително правата им на запазена част или претенциите им спрямо наследственото имущество или наследниците съгласно приложимото към наследяването право.

Член 30

Специални правила, които налагат ограничения по отношение на наследяването на определен вид активи или засягат това наследяване

Когато правото на държавата, в която се намира дадено недвижимо имущество, дадени предприятия или други специални категории активи, съдържа специални правила, които поради икономически, семейни или социални съображения налагат ограничения, свързани с наследяването на тези активи, или засягат това наследяване, тези специални правила се прилагат към наследяването, доколкото, съгласно правото на въпросната държава, същите правила са приложими, независимо от приложимото към наследяването право.

Член 31

Адаптиране на вещни права

Когато дадено лице се позове на вещно право, което притежава съгласно приложимото към наследяването право, а правото на държавата членка, в която е извършено позоваването, не познава въпросното вещно право, това вещно право, ако е необходимо и доколкото е възможно, се адаптира към най-близкото равностойно вещно право съгласно законодателството на тази държава, като се вземат предвид целите и интересите, преследвани от конкретното вещно право, и свързаните с него последици.

Член 32

Едновременна смърт

Когато две или повече лица, чието наследство се урежда от различни законодателства, починат при обстоятелства, които не позволяват да се определи точно последователността на настъпването на смъртта, и ако тези законодателства уреждат това положение различно или въобще не го уреждат, никой от починалите няма права по наследството на другия(те).

▼B

Член 33

Непотърсено наследство

Доколкото съгласно приложимото към наследяването право в съответствие с настоящия регламент няма нито наследник, нито заветник за активите, определен с разпореждане с имущество в случай на смърт, нито физическо лице с права на наследник по уреден от закона ред, прилагането на така определеното право не изключва правото на дадена държава членка или на образувание, определено за тази цел от въпросната държава членка, да придобие, в съответствие с националното ѝ право, наследственото имущество, което се намира на нейна територия, при условие че кредиторите имат право да търсят удовлетворяване на вземанията си от наследственото имущество като цяло.

Член 34

Препращане

1. Прилагането на правото на трета държава, определено като приложимо от настоящия регламент, означава прилагане на действащите норми на правото на тази държава, включително нормите на нейното международно частно право, доколкото тези норми препращат към:

а) правото на държава членка; или

б) правото на друга трета държава, която ще прилага националното си право.

2. Не се прилага препращане по отношение на правото, посочено в член 21, параграф 2, член 22, член 27, член 28, буква б) и член 30.

Член 35

Обществен ред (ordre public)

Прилагането на разпоредба на правото на държава, определено като приложимо от настоящия регламент, може да бъде отказано само ако това прилагане е явно несъвместимо с обществения ред (*ordre public*) на държавата на сезирания правораздавателен орган.

Член 36

Държави с повече от една правна система — интертериториални стълкновения на закони

1. Когато правото, определено като приложимо от настоящия регламент, е правото на държава, която включва няколко териториални единици, всяка от които има собствен правен режим в областта на наследяването в случай на смърт, вътрешните стълкновителни норми на тази държава определят съответната териториална единица, чиито законови правила се прилагат.

2. При липса на такива вътрешни стълкновителни норми:

а) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на правото, приложимо съгласно разпоредбите относно обичайното местопребиваване на починалия, се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица, в която починалият е пребивавал обичайно към момента на смъртта;

▼B

б) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на правото, приложимо съгласно разпоредбите относно гражданството на починалия, се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица, с която починалият е бил най-тясно свързан;

в) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на приложимото право съгласно която и да е друга разпоредба, която използва други елементи като критерии на привързване, се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица по местонахождение на съответния елемент.

3. Без да се засяга параграф 2, всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на правото, приложимо съгласно член 27, при липса на вътрешни стълкновителни норми на тази държава, се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица, с която завещателят или лицата, чието наследство е засегнато от договора за наследство, са били най-тясно свързани.

Член 37

Държави с повече от една правна система — интерперсонални стълкновения на закони

Във връзка с държава, в която съществуват две или повече правни системи или съвкупност от норми, приложими за различни категории лица в областта на наследяването, всяко позоваване на правото на такава държава се тълкува като отнасящо се за правната система или съвкупността от норми, определени от действащите в тази държава правила. При отсъствие на такива правила се прилага правната система или съвкупност от правила, с която починалият е имал най-тясна връзка.

Член 38

Неприлагане на настоящия регламент към вътрешните стълкновения на закони

Държава членка, в която различни териториални единици имат собствен правен режим в областта на наследяването, не е длъжна да прилага настоящия регламент към стълкновенията на закони, възникнали единствено между правните режими на такива единици.

ГЛАВА IV

ПРИЗНАВАНЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛНА СИЛА И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЯ

Член 39

Признаване

1. Решенията, постановени в държава членка, се признават в другите държави членки, без да се изисква каквато и да е специална процедура.

2. В случай на оспорване заинтересованата страна, която посочва като основен елемент от иска признаването на дадено решение, може да поиска конститутивни действия съгласно процедурата, предвидена в членове 45—58, с които да се признае решението.

▼B

3. Ако изходът на дело в съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентен иск за признаване, този съд е компетентен да се произнесе по иска.

Член 40

Основания за отказ за признаване

Съдебно решение не се признава:

а) ако признаването явно противоречи на обществения ред (*ordre public*) в държавата членка, в която се иска признаване;

б) когато то е постановено в отсъствието на страната, ако актът за образуване на производството или равностоен документ не е връчен или съобщен на ответника своевременно и по начин, който би му позволил да се защити, освен ако ответникът не е упражнил правото си да оспори решението, въпреки че е имал възможност да направи това;

в) ако то е несъвместимо с решение, постановено в производство между същите страни в държавата членка, в която се иска признаване;

г) ако то е несъвместимо с решение, постановено по-рано в друга държава членка или в трета държава в производство по същия предмет и между същите страни, при условие че по-ранното съдебно решение отговаря на условията, необходими за признаването му в държавата членка, в която се иска признаване.

Член 41

Недопускане на преразглеждане по същество

При никакви обстоятелства не се допуска постановено в държава членка решение да се преразглежда по същество.

Член 42

Спиране на производството за признаване

Съдът на държава членка, пред който се иска признаване на решение, постановено в друга държава членка, може да спре производството, ако решението е предмет на обжалване по общия ред в държавата членка по произход.

Член 43

Изпълнителна сила

Решения, постановени в държава членка, които подлежат на изпълнение в тази държава членка, имат изпълнителна сила в друга държава членка, когато по искане на заинтересована страна те са били обявени за подлежащи на изпълнение в другата държава-членка в съответствие с процедурата, предвидена в членове 45—58.

Член 44

Определяне на местоживеене

За да определи дали за целите на процедурата, предвидена в членове 45—58, дадена страна има местоживеене в държавата членка по изпълнение, сезираният съд прилага вътрешното право на тази държава членка.

▼B

Член 45

Териториална компетентност

1. Заявлението за декларация за изпълняемост се подава пред съда или пред компетентния орган на държавата членка по изпълнение, относно който тази държава членка е уведомила Комисията в съответствие с член 78.

2. Териториалната компетентност се определя според местоживеенето на страната, срещу която е поискано изпълнението, или според мястото на изпълнението.

Член 46

Процедура

1. Процедурата за подаване на заявление се урежда от правото на държавата членка по изпълнение.

2. Заявителят не е длъжен да има пощенски адрес или упълномощен представител в държавата членка по изпълнение.

3. Заявлението се придружава от следните документи:

а) препис на решението, който отговаря на условията за доказване на неговата достоверност;

б) свидетелство, издадено от съда или компетентния орган на държавата членка по произход, като се използва формулярът, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2, без да се засягат разпоредбите на член 47.

Член 47

Непредставяне на свидетелството

1. Ако не бъде представено свидетелството, посочено в член 46, параграф 3, буква б), съдът или компетентният орган може да даде срок за представянето му или да приеме равностоен документ или, ако прецени, че разполага с достатъчна информация, може да не изиска представянето му.

2. Ако съдът или компетентният орган го изискват, се представя превод на документите. Преводът се извършва от лице, което притежава правоспособност за извършване на преводи в една от държавите членки.

Член 48

Декларация за изпълняемост

Решението се обявява за подлежащо на изпълнение веднага след приключване на формалностите по член 46 без преразглеждане по отношение на постановеното в член 40. Страната, срещу която е поискано изпълнението, няма право на този етап от производството да прави забележки по заявлението.

▼B

Член 49

Уведомяване за решението по заявлението за декларация за изпълняемост

1. Решението по заявлението за декларация за изпълняемост се съобщава незабавно на заявителя по реда и условията, определени от правото на държавата членка по изпълнение.

2. Декларацията за изпълняемост се връчва или съобщава на страната, срещу която е поискано изпълнението, заедно със съдебното решение, ако то все още не ѝ е връчено или съобщено.

Член 50

Обжалване на решението по заявлението за декларация за изпълняемост

1. Решението по заявлението за декларация за изпълняемост може да се обжалва от всяка от страните.

2. Жалбата се подава в съда, относно който съответната държава членка е уведомила Комисията в съответствие с член 78.

3. Жалбата се разглежда в съответствие с правилата на състезателната процедура.

4. Ако страната, срещу която е поискано изпълнението, не се яви пред съда, сезиран с жалба от заявителя, се прилага член 16, дори когато страната, срещу която е поискано изпълнението, няма местоживеене в никоя от държавите членки.

5. Декларацията за изпълняемост може да се обжалва в срок от 30 дни от връчването или съобщаването ѝ. Ако местоживеенето на страната, срещу която е поискано изпълнението, е в държава членка, различна от държавата, в която е издадена декларацията за изпълняемост, срокът за обжалване е 60 дни и започва да тече от датата на връчването или съобщаването лично на лицето, или на неговия адрес. Не се допуска удължаване на срока по причина на отдалеченост.

Член 51

Процедура за оспорване на решение, постановено по жалба

Решението, постановено по жалбата, може да бъде оспорено само съгласно процедурата, относно която съответната държава членка е уведомила Комисията в съответствие с член 78.

Член 52

Отказ или отмяна на декларация за изпълняемост

Съдът, пред който е подадена жалбата по член 50 или 51, отказва или отменя декларация за изпълняемост само на някое от основанията, посочени в член 40. Съдът постановява решението си незабавно.

▼B

Член 53

Спиране на производството

Съдът, пред който е подадена жалбата по член 50 или 51, по искане на страната, срещу която се иска изпълнение, спира производството, ако изпълнителната сила на решението е спряна в държавата членка по произход поради подадена жалба.

Член 54

Временни, включително охранителни мерки

1. Когато съдебно решение трябва да бъде признато по силата на настоящата глава, няма пречки заявителят да поиска временни, включително охранителни мерки, в съответствие с правото на държавата членка по изпълнение, без да се изисква декларация за изпълняемост по смисъла на член 48.

2. Декларацията за изпълняемост съдържа по закон правомощие за предприемане на всякакви охранителни мерки.

3. По време на определения в член 50, параграф 5 срок за обжалване на декларацията за изпълняемост и докато се вземе решение по това обжалване, спрямо имуществото на страната, срещу която е поискано изпълнението, не могат да се предприемат други мерки за изпълнение, освен охранителни.

Член 55

Частична изпълняемост

1. Когато е постановено решение по няколко точки от иска, а декларацията за изпълняемост не може да бъде издадена за всички, съдът или компетентният орган издава такава за една или няколко от тях.

2. Заявителят може да поиска декларацията за изпълняемост да се ограничава до определени части от съдебното решение.

Член 56

Правна помощ

Заявител, който в държавата членка по произход се е възползвал от цялостна или частична правна помощ или е бил освободен от разходи или разноски, има право във всички производства за декларация за изпълняемост да се ползва от най-благоприятната правна помощ или най-обхватното освобождаване от разходи и разноски, които се предвиждат съгласно правото на държавата членка по изпълнение.

Член 57

Освобождаване от гаранции, обезпечения или депозити

Няма да се иска никакво обезпечение, гаранция или депозит, както и да са описани, от страната, която в една държава членка подава заявление за признаване, изпълняемост или изпълнение на съдебно решение, постановено в друга държава членка, въз основа на обстоятелството, че лицето е чужд гражданин или че няма местоживеене или местопребиваване в държавата членка по изпълнение.

▼B

Член 58

Освобождаване от данъци, налози или такси

При производства за издаване на декларация за изпълняемост в държавата членка по изпълнение не се събират никакви данъци, налози или такси, изчислени въз основа на стойността на иска.

ГЛАВА V

АВТЕНТИЧНИ АКТОВЕ И СЪДЕБНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

Член 59

Приемане на автентични актове

1. Автентичните актове, съставени в дадена държава членка, имат същата доказателствена сила в друга държава членка, както в държавата членка по произход, или възможно най-сравнимото действие, при условие че това не противоречи явно на обществения ред (*ordre public*) в засегнатата държава членка.

Лице, което желае да използва автентичен акт в друга държава членка, може да поиска от органа, съставящ автентичния акт в държавата членка по произход, да попълни формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2, в който е описано каква доказателствена сила има автентичният акт в държавата членка по произход.

2. Оспорване на автентичността на автентичен акт се прави пред съдилищата на държавата членка по произход и решението по оспорването се взема по силата на правото на тази държава. Оспореният автентичен акт няма никаква доказателствена сила в друга държава членка, докато оспорването е висящо пред компетентния съд.

3. Оспорване на правните актове или правоотношенията, вписани в автентичен акт, се прави пред съдилищата, които са компетентни съгласно настоящия регламент, и решение по оспорването се взема по силата на правото, приложимо съгласно глава III. Оспореният автентичен акт няма никаква доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход, по отношение на предмета на обжалването, докато оспорването е висящо пред компетентния съд.

4. Ако изходът от производството пред съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентен иск, свързан с правните актове или правоотношенията, вписани в автентичен акт в областта на наследяването, компетентен да се произнесе по този иск е същият съд.

Член 60

Изпълнителна сила на автентичните актове

1. Автентичен акт, който подлежи на изпълнение в държавата членка по произход, има изпълнителна сила в друга държава членка по искане на заинтересована страна в съответствие с процедурата, предвидена в членове 45—58.

2. За целите на член 46, параграф 3, буква б) органът, който е съставил автентичния акт, издава по искане на заинтересованата страна свидетелство, като използва формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2.

▼B

3. Съдът, сезиран с жалба съгласно член 50 или 51, отказва или отменя декларация за изпълняемост само ако изпълнението на автентичния акт явно противоречи на обществения ред (*ordre public*) в държавата членка по изпълнение.

Член 61

Изпълнителна сила на съдебни спогодби

1. Съдебни спогодби, които подлежат на изпълнение в държавата членка по произход, имат изпълнителна сила в друга държава членка по искане на всяка заинтересована страна в съответствие с процедурата, предвидена в членове 45—58.

2. За целите на член 46, параграф 3, буква б) съдът, който е одобрил съдебната спогодба или в който тя е сключена, издава по искане на заинтересованата страна свидетелство, като използва формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2.

3. Съдът, сезиран с жалба съгласно член 50 или 51, отказва или отменя декларация за изпълняемост само ако изпълнението на съдебната спогодба явно противоречи на обществения ред (*ordre public*) в държавата членка по изпълнение.

ГЛАВА VI

ЕВРОПЕЙСКО УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА НАСЛЕДСТВО

Член 62

Създаване на европейско удостоверение за наследство

1. С настоящия регламент се създава европейско удостоверение за наследство (наричано по-нататък „удостоверението“), което се издава с цел да бъде използвано в друга държава членка и има правните последици, изброени в член 69.

2. Използването на удостоверението не е задължително.

3. Удостоверението не заменя вътрешните документи, използвани за сходни цели в държавите членки. Същевременно, след като бъде издадено за ползване в друга държава членка, удостоверението поражда правните последици, изброени в член 69, и в държавата членка, чиито органи са го издали в съответствие с настоящата глава.

Член 63

Цел на удостоверението

1. Удостоверението е предназначено да се използва от наследници, заветници с преки права върху наследството и изпълнители на завещания или управители на наследствено имущество, на които се налага в друга държава членка съответно да докажат правното си положение или да упражнят правата си на наследници или заветници и/или правомощията си на изпълнители на завещания или управители на наследствено имущество.

2. Удостоверението може да се използва по-специално за доказване на един или повече от следните елементи:

а) правното положение и/или правата на всеки наследник или според случая — на всеки заветник, посочен в удостоверението, и съответните им дялове от наследственото имущество;

▼B

б) присъждането на определен актив или определени активи, които са част от наследственото имущество, на наследника(ците) или според случая — на заветника(ците), посочени в удостоверението;

в) правомощията на посоченото в удостоверението лице да изпълнява завещанието или да управлява наследственото имущество.

Член 64

Компетентност за издаване на удостоверението

Удостоверението се издава в държавата членка, чиито съдилища са компетентни съгласно член 4, член 7, член 10 или член 11. Издаващият орган е:

а) съд съгласно определението в член 3, параграф 2; или

б) друг орган, който съгласно националното право е компетентен да разглежда въпроси в областта на наследяването.

Член 65

Заявление за издаване на удостоверение

1. Удостоверението се издава въз основа на заявление от лице, посочено в член 63, параграф 1 (наричано по-нататък „заявителят“).

2. За подаването на заявление заявителят може да използва формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2.

3. Заявлението съдържа следната информация, доколкото тази информация е известна на заявителя и е необходима на издаващия орган за удостоверяване на елементите, които заявителят иска да удостовери, и се придружава от съответните оригинални документи или тяхно копие, отговарящо на условията за удостоверяване на автентичността им, без да се засяга член 66, параграф 2:

а) данни на починалия: фамилно име (ако е приложимо — моминско име по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданско състояние, гражданство, единен граждански номер (ако е приложимо), адрес към момента на смъртта, дата и място на настъпване на смъртта;

б) данни за заявителя: фамилно име (ако е приложимо — име по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданско състояние, гражданство, единен граждански номер (ако е приложимо), адрес и родствена връзка с починалия, ако има такава;

в) данни за представителя на заявителя, ако има такъв: фамилно име (ако е приложимо — моминско име по рождение), собствено(и) име(на), адрес и правомощия;

г) данни за съпруга или партньора на починалия и, ако е приложимо, на бившия(ите) съпруг(зи) или бившия(ите) партньор(и): фамилно име (ако е приложимо — име по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданско състояние, гражданство, единен граждански номер (ако е приложимо) и адрес;

▼B

д) данни за други потенциални бенефициери по силата на разпореждането с имущество в случай на смърт и/или по силата на закона: фамилно име и собствено(и) име(на) или наименование на организацията, идентификационен номер (ако има такъв) и адрес;

е) цел на удостоверението в съответствие с член 63;

ж) данни за връзка със съда или с друг компетентен орган, който разглежда или е разглеждал въпросите по наследството като такова, ако е приложимо;

з) елементите, на които съответно се основават претенциите на заявителя да наследи имуществото в качеството си бенефициер и/или да изпълни завещанието на починалия, и/или да управлява наследственото имущество на починалия;

и) сведения дали починалият е извършил разпореждане с имущество в случай на смърт; ако няма приложен оригинал или копие, да се посочи местонахождението на оригиналния документ;

й) сведения дали починалият е сключил брачен договор или договор във връзка с отношения, които съгласно приложимото към тях право имат сходни последици с брака; ако не е приложен оригиналният договор или копие от него, да се посочи местонахождението на оригиналния документ;

к) сведения дали някой от бенефициерите е направил изявление относно приемането или съответно отказа от наследство;

л) декларация, в която заявителят заявява, че доколкото му е известно, няма висящо оспорване на елементите, подлежащи на удостоверяване;

м) друга информация, която заявителят счита за полезна за издаването на удостоверението.

Член 66

Разглеждане на заявлението

1. При получаване на заявлението издаващият орган проверява информацията и декларациите, както и документите и другите доказателствени средства, представени му от заявителя. Издаващият орган извършва необходимите за тази проверка проучвания служебно, ако това е предвидено или разрешено в собствената му нормативна уредба, или приканва заявителя да представи допълнителни доказателства, които счита за необходими.

2. В случай че заявителят не е в състояние да представи копия на съответните документи, отговарящи на условията, необходими за доказване на автентичността им, издаващият орган може да реши да приеме друг вид доказателства.

3. В случай че това е предвидено от националното право на издаващия орган и при определените в него условия, издаващият орган може да изиска клетвена декларация или писмена декларация в присъствие на свидетел вместо клетвена декларация.

4. Издаващият орган предприема всички необходими мерки, за да информира бенефициерите относно заявлението за удостоверение. Ако е необходимо за целите на установяването на удостоверяваните елементи, той изслушва всяко заинтересовано лице и всеки изпълнител на завещание или управител на наследствено имущество и прави публични известия, целящи да дадат възможност на други потенциални бенефициери да предявят правата си.

▼B

5. За целите на настоящия член при поискване компетентният орган на дадена държава членка предоставя на издаващия орган на друга държава членка информацията, съдържаща се по-специално в поземлените регистри, в регистрите за гражданско състояние и в регистрите, в които се вписват документи и факти, имащи отношение към наследяването или към режима на брачна собственост или равностоен режим на собственост на починалия, ако съгласно националното право на компетентния орган е разрешено да предоставя такава информация на национален орган на друга държава членка.

Член 67

Издаване на удостоверението

1. Издаващият орган издава незабавно удостоверението в съответствие с определената в настоящата глава процедура, след като елементите, които трябва да се удостоверят, са били установени съгласно приложимото към наследяването право или съгласно друго право, приложимо към специфични елементи. Той използва формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2.

По-специално издаващият орган не издава удостоверението, ако:

а) има оспорване на елементите, подлежащи на удостоверяване; или

б) удостоверението няма да бъде в съответствие с решение, включващо същите елементи.

2. Издаващият орган предприема всички необходими мерки, за да информира бенефициерите относно издаването на удостоверението.

Член 68

Съдържание на удостоверението

Удостоверението съдържа следната информация в степента, необходима за целите, за които се издава:

а) наименование и адрес на издаващия орган;

б) регистрационен номер на досието;

в) елементи, които служат за основание на издаващия орган да счита себе си за компетентен да издаде удостоверението;

г) дата на издаване;

д) данни за заявителя: фамилно име (ако е приложимо — име по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданско състояние, гражданство, единен граждански номер (ако е приложимо), адрес и родствена връзка с починалия, ако има такава;

е) данни за починалия: фамилно име (ако е приложимо — име по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданско състояние, гражданство, единен граждански номер (ако е приложимо), адрес към момента на смъртта, дата и място на настъпване на смъртта;

ж) данни за бенефициерите: фамилно име (ако е приложимо — име по рождение), собствено(и) име(на) и единен граждански номер (ако е приложимо);

▼B

з) сведения за сключен от починалия брачен договор или, ако е приложимо, сключен от починалия договор във връзка с отношения, които съгласно приложимото към тях право имат сходни последици с брака, и сведения за режима на брачна собственост или за равностоен режим на собственост;

и) приложимото към наследяването право и елементите, въз основа на които се определя това право;

й) сведения дали наследяването е по закон или се извършва в съответствие с разпореждане с имущество в случай на смърт, включително сведения за елементите, от които произтичат правата и/или правомощията на наследниците, заветниците, изпълнителите на завещанието или управителите на наследственото имущество;

к) ако е приложимо, информация за начина, по който всеки бенефициер е приел или се е отказал от наследството;

л) делът на всеки от наследниците и, ако е приложимо, опис на правата и/или активите, които се полагат на всеки от тях;

м) опис на правата и/или активите за всеки един заветник;

н) ограниченията на правата на наследника(ците) и, според случая, заветника(ците) съгласно приложимото към наследяването право и/или съгласно разпореждането с имущество в случай на смърт;

о) правомощията на изпълнителя на завещанието и/или управителя на наследственото имущество и ограниченията на тези правомощия съгласно приложимото към наследяването право и/или съгласно разпореждането с имущество в случай на смърт.

Член 69

Правни последици от удостоверението

1. Удостоверението има правни последици във всички държави членки, като за това не се изисква специална процедура.

2. Предполага се, че удостоверението представя точно елементите, установени в съответствие с приложимото към наследяването право или в съответствие с друго право, приложимо към специфични елементи. Предполага се, че лицето, посочено в удостоверението като наследник, заветник, изпълнител на завещанието или управител на наследственото имущество, има посоченото в удостоверението правно положение и/или правата или правомощията, заявени в удостоверението, без да се налагат други условия и/или ограничения за тези права или правомощия освен заявените в удостоверението.

3. Счита се, че всяко лице, което въз основа на сведенията в удостоверението извършва плащания или предава имущество на лице, посочено в удостоверението като упълномощено да приема плащания или имущество, е извършило сделка с лице, което има правомощията да приема плащания или имущество, освен ако знае, че съдържанието на удостоверението е неточно или незнанието му за тази неточност се дължи на груба небрежност.

4. Ако лице, посочено в удостоверението като упълномощено да се разпорежда с наследствено имущество, се разпорежда с това имущество в полза на друго лице, се приема, че другото лице — ако действа въз основа на сведенията в удостоверението — е извършило сделка с лице, упълномощено да се разпорежда с въпросното имущество, освен ако знае, че съдържанието на удостоверението е неточно или незнанието му за тази неточност се дължи на груба небрежност.

▼B

5. Удостоверението представлява действителен документ за вписването на наследственото имущество в съответния регистър на дадена държава членка, без да се засяга член 1, параграф 2, букви к) и л).

Член 70

Заверени копия на удостоверението

1. Издаващият орган запазва оригинала на удостоверението и издава едно или няколко заверени копия от документа на заявителя и на всяко лице, което удостовери законен интерес.

2. За целите на член 71, параграф 3 и член 73, параграф 2 издаващият орган съхранява списък на лицата, на които са издадени заверени копия съгласно параграф 1.

3. Издадените заверени копия са действителни за ограничен срок от шест месеца, който се обозначава в завереното копие посредством посочване на дата на изтичане на срока на действие. В изключителни и надлежно обосновани случаи издаващият орган може, чрез дерогация, да определи по-дълъг срок на действие. След изтичането на този срок всяко разполагащо със заверено копие лице, за да може да използва удостоверението за посочените в член 63 цели, трябва да подаде заявление за удължаване на срока на действие на завереното копие или да поиска ново заверено копие от издаващия орган.

Член 71

Поправка, изменение или оттегляне на удостоверението

1. При поискване от лице, което проявява законен интерес, или служебно издаващият орган поправя удостоверението в случай на техническа грешка.

2. При поискване от лице, което проявява законен интерес, или — когато това е възможно съгласно националното право — служебно издаващият орган изменя или оттегля удостоверението, когато се установи, че удостоверението или отделни елементи от него са неточни.

3. Издаващият орган незабавно уведомява всички лица, които съгласно член 70, параграф 1 са получили заверени копия от удостоверението, в случай на поправка, изменение или оттегляне на удостоверението.

Член 72

Процедури за обжалване

1. Решенията, взети от издаващия орган по член 67, могат да бъдат обжалвани от всяко лице, което има право да подаде заявление за удостоверение.

Решенията, взети от издаващия орган по член 71 и член 73, параграф 1, буква а) могат да бъдат обжалвани от всяко лице, което удостовери законен интерес.

Жалбата се подава пред съдебен орган на държавата членка на издаващия орган в съответствие с националното ѝ право.

2. Ако в резултат на посоченото в параграф 1 обжалване се установи, че издаденото удостоверение е неточно, компетентният съдебен орган поправя, изменя или оттегля удостоверението или прави необходимото за поправката, изменението или оттеглянето на удостоверението от издаващият орган.

▼B

Ако в резултат на обжалването, посочено в параграф 1, се установи, че отказът за издаване на удостоверението е неоснователен, компетентният съдебен орган издава удостоверението или прави необходимото за това, издаващият орган да извърши повторно оценка на случая и да вземе ново решение.

Член 73

Спиране на действието на удостоверението

1. Действието на удостоверението може да бъде спряно от:

а) издаващия орган, при поискване от всяко лице, което проявява законен интерес — до изменянето или оттеглянето на удостоверението съгласно член 71; или

б) съдебния орган, по искане на всяко лице, което има право да обжалва решение, взето от издаващия орган съгласно член 72, до изхода от производството по обжалване.

2. Издаващият орган или, според случая, съдебният орган незабавно уведомява всички лица, които съгласно член 70, параграф 1 са получили заверени копия от удостоверението, за спирането на действието на удостоверението.

За времето на спиране на действието на удостоверението не се издават заверени копия от удостоверението.

ГЛАВА VII

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 74

Легализация и други подобни формалности

Легализация или друг подобен вид формален акт не се изисква за документи, издадени в държава членка съгласно настоящия регламент.

Член 75

Връзка със съществуващи международни конвенции

1. Настоящият регламент не засяга прилагането на международните конвенции, по които една или няколко държави членки са страни по време на приемането му и които се отнасят до въпроси, уредени от него.

По-конкретно, държавите членки, които са договарящи се страни по Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г. относно стълкновението на закони в областта на формата на завещателните разпореждания, продължават да прилагат разпоредбите на тази конвенция вместо член 27 от настоящия регламент по отношение на действителността на формата на завещанията и съвместните завещания.

2. Независимо от параграф 1 в отношенията между държави членки настоящият регламент има предимство пред конвенциите, сключени изключително между две или повече от тях, доколкото тези конвенции засягат въпроси, уредени от настоящия регламент.

▼B

3. Настоящият регламент не изключва прилагането на Конвенцията от 19 ноември 1934 г. между Дания, Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция, съдържаща разпоредби от международното частно право относно наследяването, завещанията и управлението на наследствено имущество, преработена с междуправителственото споразумение от 1 юни 2012 г. между тези държави, от държавите членки, които са страни по него, доколкото в нея е предвидено следното:

а) правила относно процесуалните аспекти на управлението на наследственото имущество, определени от конвенцията, и свързаното с това съдействие от органите на договарящите се страни по конвенцията; както и

б) опростени и ускорени процедури за признаване и изпълнение на решения в областта на наследяването.

Член 76

Връзка с Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета

Настоящият регламент не засяга прилагането на Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. относно производството по несъстоятелност ([1]).

Член 77

Информация, предоставяна на обществеността

С цел предоставяне на информация на обществеността в рамките на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела държавите членки предоставят на Комисията кратко описание на националните си разпоредби и процедури в областта на наследяването, включително сведения за вида орган, който е компетентен по въпросите на наследяването, и сведения за вида орган, който е компетентен да приема изявления относно приемането или отказа от наследство, завет или запазена част.

Държавите членки предоставят и справочни списъци, в които са изброени всички документи и/или сведения, които обикновено се изискват за целите на регистрацията на недвижима собственост, която се намира на тяхна територия.

Държавите членки постоянно актуализират тази информация.

Член 78

Информация относно данните за връзка и процедурите

▼C2

1. Най-късно до 16 ноември 2014 г. държавите членки съобщават на Комисията:

▼B

а) наименованията и данните за връзка със съдилищата или органите, компетентни да разглеждат заявления за декларации за изпълняемост в съответствие с член 45, параграф 1 и да се произнасят по жалби срещу решения по такива заявления в съответствие с член 50, параграф 2;

б) процедурите по обжалване на решението, постановено по жалба, посочена в член 51;

([1]) ОВ L 160, 30.6.2000 г., стр. 1.

▼B

в) съответната информация относно органите, компетентни по смисъла на член 64 да издават удостоверението; както и

г) процедурите за обжалване, посочени в член 72.

Държавите членки уведомяват Комисията за всякакви последващи промени в тази информация.

2. Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* изпратената съгласно параграф 1 информация с изключение на адресите и другите данни за връзка със съдилищата и органите, посочени в параграф 1, буква а).

3. Комисията осигурява публичен достъп до изпратената съгласно параграф 1 информация чрез всички други подходящи средства, по-специално чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

Член 79

Изготвяне и последващо изменение на информацията, посочена в член 3, параграф 2

1. Въз основа на изпратените от държавите членки уведомления Комисията изготвя списък на другите органи и правните специалисти, посочени в член 3, параграф 2.

2. Държавите членки уведомяват Комисията за всички последващи промени в информацията, която се съдържа в този списък. Комисията съответно изменя списъка.

3. Комисията публикува списъка и евентуалните му последващи изменения в *Официален вестник на Европейския съюз*.

4. Комисията осигурява публичен достъп до информацията, за която е направено уведомление в съответствие с параграфи 1 и 2, чрез всички други подходящи средства, по-специално чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

Член 80

Изготвяне и последващо изменение на свидетелствата и формулярите, посочени в членове 46, 59, 60, 61, 65 и 67

Комисията приема актове за изпълнение за изготвяне и последващо изменение на свидетелствата и формулярите, посочени в членове 46, 59, 60, 61, 65 и 67. Актовете за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2.

Член 81

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

▼B

Член 82

Преразглеждане

До 18 август 2025 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет относно прилагането на настоящия регламент, в който се включва оценка на евентуалните практически проблеми, възникнали във връзка с паралелно уреждане на дела за наследяване по извънсъдебен ред в различни държави членки или при уреждане по извънсъдебен ред в една държава членка паралелно с уреждане на спора пред съд в друга държава членка. Докладът се придружава, когато е необходимо, от предложения за изменения.

Член 83

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на наследяването на лица, починали на датата или след 17 август 2015 г..

2. Ако починалият е избрал приложимото към наследството му право преди 17 август 2015 г., този избор е действителен, ако отговаря на условията, предвидени в глава III, или ако е действителен при прилагане на нормите на международното частно право, действали към момента на избора в държавата на обичайно местопребиваване на починалия или в която и да е от държавите, на които е бил гражданин.

3. Разпореждане с имущество в случай на смърт, направено преди 17 август 2015 г., е допустимо и действително по същество и във формално отношение, ако отговаря на условията, предвидени в глава III, или ако е допустимо и действително по същество и във формално отношение при прилагане на нормите на международното частно право, действали към момента на съставяне на разпореждането в държавата на обичайно местопребиваване на починалия или в която и да е от държавите, на които е бил гражданин, или в държавата членка на органа, който урежда наследяването.

4. Ако дадено разпореждане с имущество в случай на смърт е било направено преди 17 август 2015 г. в съответствие с право, което починалият би могъл да избере за приложимо в съответствие с настоящия регламент, посоченото право се счита за избрано като приложимо към наследяването право.

Член 84

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 17 август 2015 г., ►C1 с изключение на членове 77 и 78, които се прилагат от 16 ноември 2014 г. ◄, и членове 79, 80 и 81, които се прилагат от 5 юли 2012 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.